

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Societatea în dreptul internațional privat, de D. Alexandrescu.
JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Călin Preda cu Luxandra Stanciu Grigorie și alții.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Stan Dumitru Prighea cu Ministerul public.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Niță Bellu cu Ion Th. Florescu.

Judecătoria ocolului rural Scorțeni: Sandu Popa cu Iordache Stanciu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație* de d-l Siliu Rădulescu.

SOCIETATEA

IN

DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT

Condiția juridică a societăților străine în România ¹⁾

Știm că, în privința societăților constituite în țară străină, fie chiar între Români, formele și dovedirea contractului de societate sunt cârmuite, conform principiilor generale în materie de contracte, de legea țării în care contractul a fost încheiat ²⁾, dacă părțile contractante nu s'au referit,

1) Vezi asupra acestei materii, P. Dragomirescu, *De la condition juridique des sociétés commerciales étrangères en Roumanie* (teză pentru doctorat, Paris, 1909); C. N. Toneanu, *Asociațiile în participație și societățile civile și străine*, p. 106 urm. (Galați, 1909); N. D. Chirculescu, *Situațiunea juridică în România a societăților constituite în străinătate*, *Cr. judiciar* No. 59 din 1904; Gr. Maniu, *Explicațiuni teoretice și practice asupra codului de comerț român*, I, No. 226 urm., p. 297 urm.

2) Bandry et Wahl, *Société*, 34; P. Pont, *Idem*, 1880; Vincent et Pénaud, *Dictionn. de droit international privé*, v^o *Société*, No. 1; Rolin, *Pr. de droit international privé*, III, 1263; T. Hue, XI, 140; Pipi, *Condition des sociétés étrangères en France*, pag. 154 urm.; Trib. Marseille, *J. Clunet*, anul 1878, p. 381; C. București, *Dreptul* No. 67 din 1883, p. 550. — *Contra*: Trib. consular român din Constantinopol (*Dreptul, loco cit.*, p. 555), sentință cu drept cuvânt iufirmată de Curtea din București, *Dreptul, loco cit.*

prin convenția lor, la altă lege, ceea ce ele sunt libere să facă ³⁾.

Contractul de societate este cârmuit de *lex loci contractus*, nu numai în privința formelor, dar și în privința efectelor sale, cu această restricție, aplicabilă tuturor contractelor în genere, că o societate, fie chiar comercială, n'ar produce nici un efect în țara noastră, când ar fi fost formată în vederea unui scop ilicit sau imoral (art. 1492), de exemplu: în scopul de a înlesni contrabanda, fie chiar în detrimentul unei țări străine, de a exploata o casă de toleranță sau de jocuri la noroc, de a pune în comun bunurile viitoare cari ar proveni dintr'o moștenire nedeschisă încă (art. 702, 965 § 2, 1226). etc. ⁴⁾.

O societate civilă, recunoscută ca persoană morală într'o țară străină, nu va avea acest caracter în țara noastră, fără a fi formal recunoscută de legiuitorul român, pentru că persoanele morale sunt o ficțiune și o creațiune a legii și, afară de cazul unei convenții internaționale, legea nu-și exercită puterile sale decât în limitele teritoriului fiecărui Stat ⁵⁾.

O asemenea recunoaștere se cere în privința tuturor persoanelor morale străine în genere, și au-

3) T. Hue, I, 159 și XI, 140. — Astfel, de cele mai multeori, asociații se vor referi la legea țării în care societatea își va avea scaunul ei. Cpr. Brocher, *Cours de droit international privé*, II, p. 229.

4) Cpr. Vincent et Pénaud, *op. cit.*, v^o *Société*, 2, 3 și 61; Rolin, *op. cit.*, III, 1264; T. Hue, XI, 140; P. Pont, *Société*, 1882; Pipi, *op. cit.*, p. 149, și toți autorii.

5) Cpr. Rolin, *op. cit.*, III, 1261, p. 281.

toritatea competentă nu poate fi, cu toată contro-versa ce s'a ridicat în această privință, decât puterea legiuitoare, iar nu cea executivă ⁶⁾.

Prin excepție dela această regulă, societățile *comerciale* străine nu sunt supuse acestei recunoașteri din partea legiuitorului român. Ele pot deci funcționa și în România, însă legea comercială, prin art. 237 urm. din codul com., le supune unor anumite formalități, decâteori nu este vorba de fapte izolate și accidentale, ci de operațiuni *permanente* ce aceste societăți voesc a face în țara noastră.

Legiuitorul român, zice cu drept cuvânt amicul nostru, d-l N. D. Chirculescu ⁷⁾, nu putea să lase drum liber societăților străine de a trăi în mod permanent la noi, după bunul lor plac; căci eră nedrept, pe de o parte, ca el să fie atât de larg cu societățile străine, atunci când, în privința acelor române, este de o severitate excesivă, iar pe de altă parte, legiuitorul eră dator să înlătore o concurență neînfrănată și periculoasă a străinilor, de oarece aceasta ar fi zădărnicit tendința legitimă de a înființa și în țara noastră un început de comerț și industrie națională, care să ne asigure o independență economică față cu celelalte State mai bătrâne și mai bogate, spre a nu fi cu desăvârșire robiți de ele pe terenul economic.

Tot cam în asemenea termeni se exprimă și Curtea noastră de casațiune, printr'o decizie recentă ⁸⁾. Legiuitorul român, zice Inalta Curte, în scopul laudabil de a stimula și înlesni spiritul de asociație la naționali, a întocmit un regim sever în ceea ce privește existența și funcționarea societăților anonime în România; iar pentru a garanta interesul naționalilor ce ar intra în relație cu asemenea societăți, el a luat numeroase măsuri de precauțiune, cari să asigure seriozitatea acelor societăți, în caz când ele ar voi să stabilească în țară un sediu permanent de afaceri.

Nu ne vom întinde mai mult asupra formalităților

6) Vezi tom. I al Coment. noastre, pag. 265 urm. (ed. 2-a).— Chestiunea de a se ști dacă o societate străină este civilă sau comercială, se va decide după legea română, iar nu după cea străină. Toneanu, *op. cit.*, No. 16, p. 110.

7) *Cr. judiciar* No. 59 din 1904.

8) *Cas. rom. s. III*, 10 Februarie 1906, decizie citată în nota următoare. Vezi și *Trib. Prahova* (motive), *Cr. judiciar* No. 34 din 1908, p. 270.

lor ce au de îndeplinit societățile străine spre a putea funcționa în țara noastră, această materie aparținând dreptului comercial, pe care nu ne simțim în stare de a-l comenta, lăsând această sarcină altora mai competenți.

Ne vom mărgini a reaminti jurisprudența cea mai recentă asupra chestiunilor la cari a dat loc funcționarea societăților străine în țara noastră.

Principiul necontestat în această materie este că societățile comerciale străine nu au o existență legală și nu pot funcționa în *mod permanent* în țara noastră, decât îndeplinind condițiile la cari sunt supuse prin art. 237 urm. din codul comercial ⁹⁾.

S'a decis că, nici sub vechiul cod de comerț, o societate străină nu avea existență legală și nu putea funcționa în țară, dacă nu eră recunoscută ca atare de către autoritatea competentă română ¹⁰⁾.

În cât privește însă operațiile încheiate în străinătate, s'a decis că societățile străine pot stă în judecată în România, fără îndeplinirea dispozițiilor legii comerciale ¹¹⁾.

Prin aplicarea principiilor de mai sus, Curtea din București a decis de curând că societățile străine, cari ar voi să funcționeze în România, printr'o reprezentanță sau cu sediul principal, trebuie să obție autorizarea guvernului (art. 244 din codul com.), și să îndeplinească și celelalte formalități cerute de art. 237 și urm. codul comercial, căci neîndeplinirea lor imperios cerută de legea română într'un interes de ordine publică, atrage pentru societățile contraveniente, pe lângă pedepsele prevăzute de art. 250 codul comercial, în contra persoanelor cari vor face, sub orice titlu, operații pe seama unor astfel de societăți, și lipsa de acțiune în justiție înaintea instanțelor judecătorești române ¹²⁾.

Această importantă decizie mai pune, cu drept cuvânt, în principiu că, decâteori este vorba de un

9) *Cas. rom. s. III*, Bulet. 1906, pg. 388; *Dreptul* No. 21 din 1906 și *Cr. judiciar* No. 19 din acelaș an. Vezi și o altă decizie tot a Curței de cas. s. III, din 30 Aprilie 1908, *Cr. judiciar* No. 59 din 1908; Comisia pentru consolidarea terenelor petrolifere din jud. Prahova, *Cr. judiciar* No. 45 din 1907, p. 357, etc.

10) *Cas. rom.*, Bulet. s. I, 1878, p. 331.

11) *Cp. Cas. rom.*, Bulet. 1892, pg. 632 și *Dreptul* No. 63 din 1892. Vezi și *Cas. rom. Bulet.* 1902, p. 867 și *Cr. judiciar* No. 74 din 1902, p. 611 (în privința unei societăți de asigurare străină, care intrase numai în mod accidental în relație cu locuitorii români).

12) *Cr. judiciar* No. 35 din 1909, p. 274.

simplic act izolat și accidental, de exemplu: de o simplă concesie de teren, care nu periclitează întru nimic interesele noastre naționale, și pe care societatea le poate face fără autorizarea guvernului și fără îndeplinirea formelor cerute de legea comercială, nu se poate tăgădui unei asemenea societăți o acțiune în justiție pentru a-și apăra drepturile sale în contra unei usurpări, căci prin aceasta ea nu tinde a funcționa în țară, ci a-și apăra și păstra un drept legitim dobândit¹³⁾.

S'a mai decis că, deși societățile pe acțiuni, cu sediul în străinătate, nu sunt recunoscute ca persoane juridice în România și nu pot funcționa ca atare, totuși ele pot fi considerate ca societăți de fapt și ținute, ca atare, de obligațiile contractate cu Românii prin administratorii și prepușii lor; de oarece art. 237 din codul com. se referă numai la condițiunile ce trebuie să întrunească societățile străine spre a avea o sucursală și un centru permanent de operații în România, iar nu la obligațiunile singulare ce un prepus al lor ar contracta în mod întâmplător în țară¹⁴⁾.

Din puținele decizii, acele mai recente, pe cari le-am expus și analizat mai sus, s'a putut vedea că tribunalele noastre sunt blânde față de străini, interpretând în privința lor legile noastre restrictive într'un mod cât de larg. Numai de ne-ar plăti tribunalele străine cu aceeași monedă.

D. ALEXANDRESCO

13) Vezi *Cr. judiciar*, loco cit. Cp. și Trib. Ilfov, *Dreptul* No. 40 din 1898, p. 346; Trib. Prahova, *Cr. judiciar* No. 34 din 1908. Vezi și Toneanu, *op. cit.*, No. 17 și 18, p. 114.

14) Cas. rom. Bulet. 1904, p. 718; *Cr. judiciar* No. 41 din 1904. Cpr. și Trib. Ialomița, *Dreptul* No. 31 din 1908, p. 251.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 12 Iunie 1909

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Călin Preda cu Luxandra Stanciu Grigorie și alții

MĂRTURISIREA PĂRȚEI.—CUM TREBUE CONSTATATĂ.—INSTANȚĂ DE FOND.—HOTĂRIRE.—EXCES DE PUTERE.—CASARE.—ART. 124 PR. CIVILĂ.

Instanța de fond care, în hotărîrea ce pronunță, se întemeiază pe mărturisirile sau declarațiunile uneia din părți, fără ca ele să fi fost constatate în

conformitate cu dispozițiunile art. 124 pr civilă, și semnate de parte sau de imputernicitul său în procesul-verbal al ședinței, comite un adevărat exces de putere și hotărîrea dată urmează a fi casată.

No 262. — Casată, în urma recursului făcut de Călin Preda, decizia Curței de apel din București, secțiunea III, No. 155 din 1908, dată în proces cu Luxandra Stanciu Grigorie și alții.

S'au ascultat: d-l avocat B. Păltineanu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Stănescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Exces de putere, eroare gravă de fapt prin denaturarea declarațiunei făcute atât în concluziunile scrise dela la tribunal, cât și înaintea Curței de apel.

«Într'adevăr, în concluziunile scrise dela tribunal, eu nu am spus că mă oblig să plătesc reclamanților câte 250 lei anual, drept întreținere și habitatiune, ci numai ca să se respingă cererea de reziliere, urmând ca reclamanții să primească în bani dela părât acea parte din suma de 250 lei, care este fixată prin actul lor, locuința și întreținerea care vor dovedi că nu li s'a dat în natură.

«Această declarație n'am făcut-o nici înaintea Curței de apel, unde n'am făcut decât să mă refer la concluziunile scrise puse la tribunal, precum constată procesul-verbal din ședință.

«Curtea de apel, față cu această declarație, mă obligă pe mine pur și simplu la plata sumei de 250 lei anual, cu începere dela intentarea acțiunei, 7 Decembrie 1904, către reclamanți.

«Eu n'am oferit să plătesc, ci am susținut ca reclamanții să aibă drept la o sumă în bani, dacă li s'ar cuveni, și cât li s'ar cuveni bine-înțeles față de proprietarul imobilului, căci între dânsii și mine nu eră nici o legătură personală pentru ca să fiu obligat a plăti ceva în mod personal.

«Eu am un drept de ipotecă asupra imobilului și nu figurez în instanță decât ca părât, spre a respinge acțiunea în anulare în contra acelei ipotece.

«Odată ce acțiunea principală s'a respins, ipoteca mea este în afară de discuțiune, și nu există nici un titlu în baza căruia să mi se impună fie personal, fie ca creditor ipotecar al altei persoane, ca să plătesc ceea ce Curtea m'a condamnat prin deciziunea sa».

Având în vedere că se constată că intimații Grigorie și Luxandra Stanciu au vândut fiului lor Dumitru Stănescu, celalt intimat, un imobil din București, rezervându-și dreptul de a locui într'o cameră din casele vândute și punându-se obligațiune cumpărătorului de a da întreținerea vânzătorilor; că aceste sarcini impuse cumpărătorului s'au evaluat prin chiar actul de vânzare la suma de 250 lei pe an; că s'a stipulat în mod expres rezilierea vânzării, în caz de neîndeplinire, a acestor obligațiuni luate de cumpărător;

Că Dumitru Stănescu a constituit o ipotecă asupra imobilului în favoarea creditorului Călin Preda, recurentul de azi care, nefiind achitat la scadență a pus în urmărirea imobilului;

Că soții Stanciu au făcut, pe de o parte, contestație la urmărirea silită și au obținut suspendarea urmării până la judecarea procesului principal ce dânsii au făcut

fiului lor, pe de altă parte pentru anularea vânzării și prin consecință și a ipotecii în care proces au chemat și pe creditorul ipotecar Călin Preda ;

Considerând că Curtea de apel constată că este loc la rezilierea vânzării, pentru că cumpărătorul Dumitru Stănescu nu și-a îndeplinit obligațiunea luată prin actul de vânzare, căci a isgonit din casă pe vânzători și a refuzat să le dea întreținere ;

Că, însă, Curtea de apel, în loc de a pronunța rezilierea atât a vânzării, cât și a ipotecei, a obligat pe creditorul ipotecar Călin Preda să plătească soților Stanciu câte 250 lei pe an, cât timp aceștia vor trăi, și cu începere dela intentarea acțiunii și în schimb a menținut vânzarea și ipoteca ;

Că, pentru a ajunge la această soluție, Curtea arată că creditorul Preda a declarat prin avocatul său, că primește să se oblige în acest mod, atât în concluziunile scrise dela tribunal, cât și oral înaintea Curții de apel ;

Considerând că din procesul-verbal de ședință dela Curtea de apel se constată că avocatul lui Călin Preda s'a referit la concluziunile scrise dela tribunal ; că, din acele concluziuni scrise nu se constată în această privință altceva decât că avocatul recurentului a cerut, în mod subsidiar, să se respingă cererea de reziliere, rămânând ca reclamanții să primească în bani acea parte din suma de 250 lei, la care a fixat prin actul lor locuința și întreținerea, cari vor dovedi că nu li s'a dat în natură ;

Că din aceste concluziuni nu rezultă nicidecum că creditorul Călin Preda își ia obligațiunea să întrețină dânsul pe soții Stanciu, și numai prin denaturarea acelor concluzii, Curtea de apel a putut ajunge la soluția ce a adoptat ;

Considerând că, în ce privește declarațiunea pe care Curtea de apel arată că a făcut-o în instanță Călin Preda, prin avocatul său, Curtea nu putea să se întemeieze pe o astfel de declarație chiar dacă ar fi făcut-o recurentul, întrucât declarațiunea n'a fost constatată în conformitate cu dispozițiunile art. 124 procedura civilă ;

Că, în adevăr, acest text prescrie în mod categoric că mărturisirile sau declarațiunile nu vor putea fi opuse celui ce le-a făcut, decât dacă vor fi semnate de dânsul sau de împuternicitul său la aceasta, în procesul-verbal al ședinței ; că la dosarul Curței de apel nu există nici un proces-verbal, care să constate vre-o declarațiune din partea recurentului, care să fie semnată de dânsul precum prescrie art. 124 procedura civilă ;

Că, dar, Curtea de apel, pentru a pronunța deciziunea adusă în recurs, a săvârșit un adevărat exces de putere, denaturând concluziile scrise date de părți la prima instanță și întemeindu-se pe o declarație ce nu a fost constatată în conformitate cu prescripțiunile art. 124 din procedura civilă, așa că motivul I de casare fiind inte-

meiat trebuie a fi admis și deciziunea supusă recursului trebuie a fi casată, fără a se mai discuta și motivul al II-lea.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 25 Septembrie 1909

Președința d-lui N. Mandrea, președinte

Stan Dumitru Prighea cu Ministerul public

CONCESIUNI PETROLIFERE.—CONCEDAREA UNUI TEREN DE CĂTRE UN FALS PROPRIETAR. — PENALITATE. — PROBĂ. — MARTORI.—INADMISIBILITATE. — ART. 18 DIN LEGEA PENTRU CONSOLIDAREA TERENURILOR PETROLIFERE.— ART. 333 CODUL PENAL.

Potrivit art. 18 din legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, cel care cu bună știință acordă o concesiune pe un teren ce nu-i aparține, este pasibil de penalitatea prevăzută de art. 333 codul penal, reclamantului incumbându-i sarcina de a face această probă după regulele dreptului comun.

Astfel, când valoarea terenului concedat este însemnată și trece peste suma până la care proba testimonială e admisibilă, judecătorii fondului nu pot să-și întemeieze convingerea pe simple depoziții de martori, pentru a hotărî că cel ce a acordat concesiunea nu eră proprietarul terenului și deci e pasibil de penalitatea provăzută de citatul articol, fără a comite un vădit exces de putere și a interpreta greșit art. 18 din legea consolidărilor.

No. 2641.— Casată, în urma recursului făcut de Stan D. Prighea, deciziunea Curței de apel din București, secț. I, No. 413 din 1909.

S'au ascultat : d-l avocat D. Dumitrescu, în desvotarea motivelor de casare ; d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I. «Exces de putere, eroare grosieră de fapt și denaturare a probelor făcute în cauză. Într'adevăr, toate probele administrate sunt unanime în sensul că nu este Statul proprietarul terenului ce eu am dat în concesiune, și chiar reprezentantul Ministerului de domenii declară în ședință că Statul nu este proprietarul terenului concedat de mine d-lor Lăzărescu și Ghiță Pleșoiu, care l-au și consolidat, care teren eră stăpănit de mine.

II «Exces de putere și greșită interpretare a art. 7 și 18 din legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul și ozoherita pe proprietățile particulare».

Având în vedere deciziunea corecțională No. 413 din 1909 a Curței de apel București secția I, atacată cu recurs, din care se constată că recurentul Stan Dumitru

Prighea a fost condamnat la 10 zile închisoare corecțională pentru faptul că a înfrânt dispozițiunile art. 18 din legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, combinat cu art. 333 codul penal; adică dându-se de proprietar a acordat o concesiune pe un teren ce nu-i aparține;

Având în vedere că din sentința No 487 din 1909 a tribunalului Prahova, confirmată prin deciziunea atacată cu recurs, se constată că, în adevăr, Stan Dumitru Prighea, prin actul de concesiune și arendare autentificat la No. 487 și transcris la No. 81 din 1908, a concesiionat d-lor C. Lăzărescu secretar de avocat din Ploești și Ghiță D. R. Pleșoiu, măcelar din Moreni, un teren ca de un hectar din comuna Moreni cătunul Țuicani, pentru a extrage și a exploata păcură;

Că, cu ocaziunea consolidării, Ministerul domeniilor Statului a ridicat pretențiune că terenul concedat de inculpat ar aparține statului, însă această pretențiune fiindu-i respinsă, a făcut reclamațiune pe calea corecțională;

Considerând că, potrivit dispozițiunilor art. 18 din legea pentru regularea și consolidarea drepturilor de a exploata petrolul, este pasibil de penalitatea prevăzută de art. 333 cod. penal, cel care cu bună știință acordă o concesiune pe un teren ce nu-i aparține, deci condițiune de esență ca să se facă probă de către cel care reclamă, în speță, Ministerul public sau Statul — parte civilă — că terenul în chestiune este al alt-cuiva, și în cazul de față ar fi al Statului care a și formulat pretențiune cu ocaziunea judecăței consolidării concesiunii;

Considerând că fiind vorba de un drept de proprietate asupra unui bun imobiliar de o valoare însemnată, această probă trebuie făcută după regulile dreptului comun;

Că proba testimonială pe care Ministerul public și partea civilă au administrat-o înaintea instanței de fond și pe care se întemeiază convingerea judecătorilor, pentru a hotări că cel care a acordat concesiunea nu ar fi fost proprietar al terenului, nu poate fi operantă, întrucât concedentul posedând în momentul concedării concesiunii, era presupus, cel puțin, proprietarul până la proba contrară, probă care în mod legal nu a fost făcută; — că, prin urmare instanța de fond întemeindu-și convingerea pe o probă inadmisibilă, a comis un exces de putere și a interpretat în mod greșit dispozițiunile art. 18 din lege.

Pentru aceste motive, casează.

A apărut tomul IX (partea I-a) din **Explicațiunea teoretică și practică a Dreptului civil român,**

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Comentariul art. 1410—1490, 1902 din codul civil

Acest volum cuprinde studii amănunțite asupra legii proprietarilor, precum și asupra bezmanului, embaticului sau emfiteozei.

Prețul 10 lei.

Partea a doua din acest volum, care va apare cât de curând, va cuprinde: **Societatea, Mandatul, Comodatul și Imprumutul,** precum și tablele întregului volum.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 5 Octombrie 1909

Președința d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Niță Bellu cu Ion Th. Florescu

POPRIRE. — CREANȚĂ POPRITĂ. — DACĂ POATE FI MODIFICATĂ SAU REDUSĂ PRIN CONVENȚIE ÎNTRE DEBITOR ȘI TERȚIUL POPRIT. — INDISPONIBILITATEA CREANȚEI. — EXCEPȚIUNI. — ART. 1152 CODUL CIVIL.

JURĂMÂNT DECISORIU. — NEACCEPTARE LA PRIMA INSTANȚĂ. — MODIFICARE ÎN APEL. — ART. 1208—1214 CODUL CIVIL.

1° Cu toate că în principiu creanța poprită nu poate fi modificată sau redusă prin convenții intervenite între debitor și terțiul poprit, totuș această regulă nu se aplică și în cazul când modificarea sau reducerea creanței poprite se datorește unei cauze anterioare poprirei, unei cauze inerente contractului din care a luat naștere creanța, iar nu voinței arbitrare a popritului și a terțiului poprit, sau conivenței lor spre a fraudă drepturile creditorului popritor.

2° Jurământul, cât timp nu este acceptat de acela căruia îi este deferit, poate fi retras sau modificat, căci până atunci nu este decât o simplă pollicitațiune, care nu creiază nici un drept.

Prin urmare, el poate fi dat în orice stare a procesului și chiar în contra și peste conținutul actelor autentice, întrucât art. 1208 codul civil dispune că jurământul decisoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune.

No. 2561. — Niță Bellu a făcut apel în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 154 din 1909, dată în proces cu Ion Th. Florescu.

S'au ascultat: d-l avocat N. Mitescu, în desvoltarea motivelor de apel; d-nii avocați C. Nacu, C. G. Dissescu și Max Gaster, în combateri.

Curtea,

Având în vedere că, prin sentința apelată, tribunalul a admis, în parte, cererea pe poprire făcută Niță Bellu, a validat poprirea efectuată de portării tribunalului, prin procesul-verbal din 28 Februarie 1907 și, prin consecință, a obligat pe terțiul poprit, Ion Th. Florescu, ca un debitor pur și simplu, să plătească lui Niță Bellu 40% din 1% din redevența ce i se va plăti de societatea «Steaua-Română», din producțiunea brută pe care această societate o va extrage din terenurile cesionate; aceasta pentru despăgubirea lui Niță Bellu de suma de 12.000 lei, cu procente legale delă 27 Februarie 1907, până la achitare, plus 45 lei cheltueli de judecată, cât are a lua dele

Ion Z. Mavrodin, în baza sentinței tribunalului Ilfov secțiunea I, No. 299 din 1907, investită cu titlu executor;

Având în vedere că apelantul Niță Bellu își întemeiază apelul pe două motive: 1) că rău tribunalul a validat poprirea pe redevența prevăzută în actele de cesiune autentificate de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3708 și 3787 din 1909, în loc să valideze poprirea pe redevența prevăzută în actele de cesiune autentificate de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 10522 și 10527 din 1906, întrucât actele de cesiune din 1909 fiind posteroare poprirei făcute, nu i sunt opozabile și nu pot schimba sau micșora drepturile sale; 2) că rău tribunalul a respins ca neconcludent jurământul ce a deferit intimatului Ion Th. Florescu, pentru a dovedi că acesta datorează lui Ion Mavrodin, debitorul lui Niță Bellu, o sumă de bani în numerar;

Având în vedere susținerile orale și concluziunile scrise ale părților, precum și actele invocate de dânsii în instanță;

Având în vedere că, din aceste acte, se constată, în fapt, că Niță Bellu, fiind creditor al lui Ion Z. Mavrodin cu suma de lei 12.000, cu procente și cheltueli, în baza sentinței tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 299 din 1907 investită cu formula executorie, face poprire în mâinile lui Ion Th. Florescu, pe redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă, ce acesta datorește lui Ion Z. Mavrodin, în baza actelor de cesiune autentificate de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 10522 și 10527 din 1906, poprire care s'a efectuat de corpul de portărei prin procesul-verbal din 28 Februarie 1907;

Că, posterior înființării poprirei, Ion Th. Florescu cedează și el acele terenuri petrolifere societății «Steaua-Română», prin actul de cesiune autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3787 din 1909, în schimbul unei redevențe de 2% în favoarea sa;

Că, prin actul de cesiune autentificat de tribunalul Ilfov, secția de notariat la No. 3708 din 1909, Ion Z. Mavrodin cedează lui Ion Th. Florescu redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă, iar I. Th. Florescu se obligă ca din redevența de 2% ce va primi dela societatea «Steaua-Română», să dea lui Ion Z. Mavrodin numai 40%, adică 0,8 dintr'un punct, rămânând ca el să ia 50%, adică un punct întreg, iar restul de 10% să'l dea lui G. Olivier;

Având în vedere, asupra primului motiv de apel, că apelantul susține, că tribunalul urmă să valideze poprirea pe redevența de 10 vagoane păcură de fiecare sondă prevăzută în actele de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, iar nu pe redevența prevăzută în actul de cesiune cu No. 3708 din 1909 și intervenit între Ion Z. Mavrodin și Ion Th. Florescu, terțiul poprit, de oarece această cesiune nu-i este opozabilă, poprirea fiind anterioară și lovind de indisponibilitate creanța în mâinele debitorului;

Considerând, în drept, că este cert că poprirea are de efect de a lovi de indisponibilitate creanța debitorului poprit; că el nu mai poate dispune de dânsa prin novațiune, cesiune, sau remitere de datorie în favoarea debitorului său, terțiul poprit; că, deasemenea, creanța poprită nu se mai poate stinge prin compensațiune, când cauza compensațiunii este posteroară poprirei efectuată (art. 1152 codul civil);

Considerând însă că indisponibilitatea nu are un caracter absolut; că, în adevăr, este de principiu că creditorii debitorului poprit represintă pe acest debitor, și prin urmare, nu pot avea, în momentul poprirei, față de terțiul poprit, nici mai multe drepturi, sau alte drepturi decât însuși debitorul; că, de asemenea, este admis că, cu toată indisponibilitatea, poprirea făcută pe chirii datorite și viitoare nu împiedică resilierea unei locațiuni, întrucât ea este subordonată, în privința drepturilor viitoare, condițiunii ca ele să se nască și să intre în patrimoniul debitorului poprit;

Considerând că dacă în principiu creanța poprită nu poate fi modificată, redusă, prin convențiuni intervenite între debitor și terțiul poprit, totuși această regulă nu se aplică în cazul când modificarea, reducerea creanței poprite se datorește unei cauze anterioare poprirei, unei cauze inerente contractului din care a luat naștere creanța, iar nu voinței arbitrare a popritului și a terțiului poprit, sau conivenței lor spre a frauda drepturile creditorului popritor;

Considerând, în speță, că Ion Th. Florescu, terțiul poprit, arată că în anul 1909, după doi ani de încercare zadarnică, văzând că era absolut imposibil de a putea ajunge la o realizare a drepturilor ce-i fuseseră concesate de Ion Z. Mavrodin prin actele de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, din cauza obligațiunii prevăzută în acele acte ca să dea o redevență de câte 10 vagoane pe an de fiecare sondă, a convenit cu I. Z. Mavrodin, prin actul de cesiune cu No. 3708 din 1909, ca el să primească, în locul celor 10 vagoane păcură, cari nu se putea realiza, un punct din cele două eferite de societatea «Steaua-Română» lui Ion Th. Florescu; că Ion Z. Mavrodin consimțind la aceasta, s'a încheiat actul de cesiune de mai sus;

Considerând că aceste afirmațiuni ale intimatului Ion Th. Florescu, nu au fost contrazise de apelantul Niță Bellu, și că acesta nici măcar nu a ales că cesiunea posteroară poprirei ar fi rezultatul conivenței dintre intimați;

Considerând, pe de o parte, că întrucât rămâne stabilită cesiunea cu No. 3708, intervenită în anul 1909, între Ion Z. Mavrodin și Ion Th. Florescu, după înființarea poprirei cerută de Niță Bellu, procede dintr'o cauză anterioară poprirei și inerentă actelor de cesiune cu No. 10522 și 10527 din 1906, și anume din imposibilitatea de a pune în valoare și a comercializa terenurile petrolifere cesionate, rezultând din clauzele conținute în acele acte;

iar, pe de altă parte, întrucât poprirea poartă asupra redevenței unor terenuri încă neexploatate, adică asupra unui bun viitor, care nu a intrat încă în patrimoniul debitorului poprit, actele de cesiune din 1906 au putut fi modificate în mod legal prin actul de cesiune din 1909, care, prin urmare, este opozabil creditorului popritor Niță Bellu; că, dar, bine tribunalul a validat poprirea și a obligat pe terțiul poprit Ion Th. Florescu să plătească lui Niță Bellu 40% din 1% din redevența ce i se va plăti de societatea «Steaua-Română» din producțiunea brută pe care această societate o va extrage din terenurile cesionate;

Că astfel fiind, primul motiv de apel este neintemeiat.

Având în vedere, asupra celui de al doilea motiv de apel, relativ la deferirea jurământului, că apelantul cere, ca în cazul când actul de cesiune din 1909 i-ar fi opozabil, să se valideze poprirea și pe sumele reținute de Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin cu ocaziunea acelei cesiuni și în vederea poprirei, de oarece prin actul de cesiune din 1909, Ion Th. Florescu s'a angajat față de debitorul poprit, nu numai la plata redevenței prevăzută în act, dar și la plata unei sume de 20.000 lei, din care a numărat numai una mie lui Mavrodin, reținând restul de 19.000 pentru popririle efectuate de Niță Bellu și de un alt creditor; că pentru a dovedi că terțul poprit datorează lui Mavrodin suma de lei 19.000, apelantul deferă lui Ion Th. Florescu, jurământul care se găsește deja formulat în dosarul tribunalului, jurământ însă respins de prima instanță ca neconcludent; că, în subsidiar, apelantul cere că dacă s'ar crede că jurământul a fost formulat în termeni vagi, atunci să i se permită a formula un nou jurământ;

Având în vedere că terțul poprit se opune la deferirea jurământului pe două motive: 1) că poprirea cerută de Niță Bellu fiind efectuată la 28 Februarie 1907, iar suma ce pretinde că ar datora Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin rezultând din convențiunea dela 1909, că nu există încă ca drept născut, ca raport juridic în momentul poprirei și deci nu poate fi poprită în baza procesului-verbal din 28 Februarie 1907, și nici validată; că prin urmare, deferirea jurământului este inutilă; 2) că jurământul astfel cum este conceput, nu este pertinent și concludent și nu poate fi modificat în instanța de apel;

Având în vedere, asupra primului mijloc de apărare, invocat de terțul poprit, că Niță Bellu a cerut să se poprească nu numai redevența datorată de Ion Th. Florescu lui Ion Z. Mavrodin în virtutea actelor de cesiune din 1906, dar și orice sumă, creanță sau efecte ar datora lui Mavrodin sub orice titlu sau denumire;

Considerând că din momentul ce însuși Ion Th. Florescu recunoaște că poprirea trebuie validată, nu pe redevența prevăzută în actele de cesiune din 1906, ci pe creanța care rezultă din actul de cesiune din 1909, este evident

că dacă s'ar dovedi că Ion Th. Florescu, s'a angajat, față de Ion Z. Mavrodin, prin acest act, nu numai la plata redevenței, dar și la plata unei sume de 19.000 lei, poprirea ar purta și asupra acestei sume de bani și ar putea fi validată, mai ales că creanța din actul dela 1909 își are origina în actele primitive din 1906, și că, după cum pretinde apelantul, suma de lei 19.000 ar fi fost reținută de terțul poprit tocmai în vederea faptului că erau popriri în mâinele sale;

Că astfel fiind, acest mijloc de apărare nu este intemeiat;

Având în vedere asupra celui de al doilea motiv invocat de terțul poprit, că jurământul cât timp nu este acceptat de acela căruia-i este deferit poate fi retras sau modificat, căci până atunci nu este decât o simplă poli-citațiune care nu crează încă nici un drept (art 1214 codul civil); că el poate fi dat în orice stare a procesului și chiar în contra și peste conținutul actelor autentice, întrucât art. 1208 codul civil dispune că jurământul decizoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune;

Având în vedere că din dosarul tribunalului se constată că jurământul decizoriu deferit de Niță Bellu intimatului Ion Th. Florescu, a fost respins ca neconcludent de către tribunal prin încheierea No. 4177 din 1909;

Având în vedere că acest jurământ nu este conceput în termeni destul de preciși în partea dela început; că astfel fiind, urmează a se admite cererea subsidiară făcută de apelant, și a i se acorda un termen a formula un nou jurământ a cărui admisibilitate se va discuta după formularea lui înscrisă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l prim-președinte, admite.

Semnați: Oscar N. Niculescu, G. Raicoviceanu,
I. Stambulescu, Ar. Alexandrescu.

JUDDCATORIA OCOLULUI RURAL SCORTENI

Audiența dela 28 Septembrie 1909

Judecător C. Bossie

Sandu Popa cu lordache Stanciu

ACȚIUNE POSESORIE.—TURBURARE DIN FOLOSINȚA LUCRULUI ÎNCHIRIAT.—LOCATAR.—DACĂ POATE AVEA EXERCITIUL ACȚIUNEI POSESORII.—ART. 31 DIN LEGEA JUDECĂTORIILOR DE OCOALE.—ART. 1846 ȘI 1847 CODUL CIVIL.

Locatarul fiind un posesor precar, dânsul deținând lucrul, nu în numele său, ci în acel al proprietarului care i l-a închiriat sau arendat, nu poate avea exercițiul unei acțiuni posesorii contra ace-luia care l-ar turbura în folosința sa, întrucât numai acela care are o posesiune utilă care să ducă la prescripție poate avea o asemenea acțiune.

Judecata,

Asupra opozițiunii civile de față;

Văzând susținerile și concluziunile părților;

Văzând că Iordache Stanciu din comuna Scorțeni prin petiția înregistrată No. 2903 din 1909 a făcut opoziție contra cărței de judecată No. 99 din 1909 prin care a fost obligat a respecta liniștită posesiune a reclamantului Sandu Popa din comuna Scorțeni asupra unui teren în întindere de 71 arii și 60 centiarii, situat pe teritoriul comunei Scorțeni;

Văzând că din depoziția martorului I. Onu, ascultat astăzi sub prestare de jurământ, conform art. 196 procedura civilă, se constată că reclamantul este arendaș asupra terenului în litigiu și că pârâtul oponent în primăvara anului 1908 a turburat folosința reclamantului prin faptul că i-a arat locul;

Văzând că cele declarate de martorul I. Onu se atestă și de către reclamant astăzi în instanță, declarând că în adevăr dânsul este arendaș asupra terenului în litigiu și că în această calitate a și intentat acțiunea posesorie contra pârâtului oponent, obținând în favoarea sa cartea de judecată, care se atacă prin opoziția de față;

Considerând că chestiunea care se pune e aceea de a se ști dacă un locatar poate sau nu intenta o acțiune posesorie în contra acelora care l-ar turbura în folosința lucrului închiriat sau arendat;

Considerând că atât în dreptul modern cât și în dreptul roman posesiunea trebuie să întrunească două elemente: *corpus et animus domini*, adică deținerea materială a lucrului unită cu intențiunea de a-l poseda în calitate de proprietar. Că dacă lipsește acel *animus domini*, posesiunea e precară, deoarece deținătorul lucrului nu-l deține în numele său, ci în numele altuia, care e adevăratul proprietar;

Considerând că conform art. 31 legea judecătoriilor de ocoale, pentru ca o acțiune posesorie să fie admisibilă se cere, între alte condițiuni și aceea ca posesiunea reclamantului să întrunească elementele cerute de art. 1846 și 1847 codul civil, adică să fie vorba de o posesiune utilă care să ducă la prescripție, să fie deci vorba de o posesiune care să întrunească ambele elemente: *corpus et animus domini*;

Considerând că locatarul fiind un posesor precar, dânsul deține lucrul, nu în numele său, ci în acel al proprietarului care i l-a închiriat sau arendat, nu poate avea exercițiul unei acțiuni posesorii contra aceluia care l-ar turbura în folosința sa, întrucât, conform principiilor mai sus expuse, numai acel care are o posesiune utilă care să ducă la prescripție, numai acela poate avea exercițiul unei asemenea acțiuni;

Că, în speță, reclamantul Sandu Popa fiind un simplu arendaș asupra terenului în litigiu, este deci un posesor precar, așa că acțiunea posesorie ce a intentat contra pârâtului Iordache Stanciu, fiind inadmisibilă, urmează a

se admite opoziția pârâtului, a se reforma în acest sens cartea de judecată opozată și a se respinge acțiunea reclamantului;

Că dacă reclamantul în calitate de arendaș asupra terenului în litigiu a fost turburat în folosința sa, îi rămâne, fie calea unei acțiuni în daune în contra tulburătorului, conform art. 1426 codul civil, fie calea indicată de art. 1428 acelaș cod.

Pentru aceste motive și văzând și cererea de cheltueli de judecată făcută de pârâtul oponent, pe care judecata în aprecierea sa le fixează la suma de 20 lei, etc., admite opoziția, respinge acțiunea.

Jude, C. Bossie.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIUNE DIN FRANȚA

17 Martie 1909

ACȚIUNE PAULIANĂ.— CREDITOR.— PREJUDICIU.— FRAUDĂ.— ART. 1167 CODUL CIVIL (945 ROMÂN).

În exercițiul acțiunii recursorii derivând din art. 1167 codul civil (975 român), creditorul următor trebuie să dovedească prejudiciul cauzat drepturilor sale prin actul atacat de fraudă și caracterul său fraudulos.

Și aprecierea judecătorilor de fond în această privință e suverană.

(*Pand. périod.* VII și VIII 1909, partea I, pag. 356).

Observație.— Pentru a isbuti în acțiunea pauliană, creditorii au să probeze mai întâiu fraudă și, dacă actul este cu titlu oneros, trebuie să dovedească concursul fraudulos al debitorului și al cocontractantului său. Creditorii trebuie afară de aceasta, să justifice prejudiciul, adică să probeze că actul a cărui revocare o cer a făcut pe debitor insolubil sau i-a mărit insolvabilitatea (Cas. fr. 25 juin 1895; 25 oct. 1904. S. et P. 1806. 1, 508. Cas. rom. I, No. 62 din 1891, Bulet. 1891, p. 148.— C. Buc. II, No. 96 din 1885, *Dreptul* No. 47 din 1855.— Trib. Romanați 16 Noembrie 1900, *Dreptul* No. 9 din 1901.— Trib. Dolj, No. 8 din 1903, *Dreptul* No. 31 din 1903.— D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, tom. V, pag. 233 urm.).

S. R.

GRIGORE V. MANIU. — Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț Român, Volumul III, cuprinzând legile pivoare la persoana comerciantului și noțiuni relative la fondul comercial. — Tipogr. Gutenberg, Ioseph Göbl, București, 1909.

Prețul 12 Lei.